

Straat: Aerdenhoutsduinweg
Huisnummer: 23
Postcode: 2111 AN
Plaats: Aerdenhout
Buurt: Aerdenhoutspark
MIP-nummer: NH-BLOEM-344
Object: Schilderswoning
Architect: J. London
Bouwjaar: 1905

Inleiding

SCHILDERSWONING (villa De Schulp met atelier) gebouwd in 1905 naar een ontwerp van de Hilversummer architect Jacob London (1872 – 1953). London was behalve architect ook schilder, grondbezitter en projectontwikkelaar. Hij bouwde in het Gooi en in de regio van Haarlem en Bloemendaal, onder andere aan Kweekduinweg 14, Bentveldsduinweg 1 en het nabijgelegen monumentale Bosch en Land op Langelaan 1, dat in een vergelijkbare architectuurstijl is ontworpen. Het woonhuis stamt uit de periode dat London nog sterk beïnvloed was door de Nederlandse bouwkunst van de late middeleeuwen. Invloeden van de renaissance en de gotiek zijn met name in zijn Haarlemse winkelontwerpen herkenbaar. Ook de schilderswoning doet sterk denken aan de gotische stadswonhuizen uit de middeleeuwen. Het gebruik van trapgevels, een hoge stoep en de zware houten kruiskozijsen met korfbogen zijn typerend voor de middeleeuwse bouwstijl. Het hoge atelierraam is dat bepaald niet. In feite creëerde London met het schildersatelier een romantisch beeld van de middeleeuwen en de schilder als kunstenaar. Na 1905 zou London in zijn architectuur meer formele invloeden van de Nederlandse zeventiende en achttiende eeuw toelaten in navolging van Duitse voorbeelden.

Het meest opmerkelijke project van London is de oriëntaals aandoende utopische stad, die hij in 1918 ontwierp voor zijn vriend Frederik van Eeden, als reactie op de verschrikkingen van de Eerste Wereldoorlog (F. van Eeden, *Het Godshuis in de Lichtstad*, Amsterdam 1921). London heeft geen artikelen of geschriften nagelaten, maar gezien zijn oeuvre kan hij tot de belangrijke Nederlandse architecten van de eerste decennia van de twintigste eeuw gerekend worden.

De villa is gesitueerd op een wigvormig perceel, waarbij de gevel aan de kopse kant, in de punt van de wig, sterk representatief van vormgeving is.

Omschrijving

De villa is op een globaal rechthoekige plattegrond, met éénlaags uitbouw aan de achterzijde, opgetrokken over twee bouwlagen onder een zadeldak. Tegen de uitbouw aan is later een garage gebouwd. Het meest karakteristieke aan de villa zijn de brede trapgevels aan beide kopse kanten en aan de lange gevel met de hoofdingang. De plint is gepleisterd, daarboven metselwerk en de verdieping weer gepleisterd. De sauslaag over het gehele bouwwerk is niet authentiek. De villa is rondom ontworpen met als belangrijkste gevels de lange gevel met de entree en de gevel aan de kopse kant in de punt van het wigvormig perceel.

Deze laatste gevel wordt gekenmerkt door de zeer brede, hoge trapgevel die ter linker zijde overgaat in een uitgebouwde, afgeschuinde hoektoren onder een spitse octogonale kap. In de toren zijn smalle vensters opgenomen. Op de begane grond zijn een kruiskozijs met opgeklampte luiken en een afgeschuinde erker geplaatst. Net als in de overige vensters is een kleinruits roedenverdeling toegepast. Op de verdieping zijn drie op regelmatige afstand geplaatste vensteropeningen onder korfbogen.

De middelste, met openslaande deuren, komt uit op een balkon. De deuren zijn in de bovendorpel licht getoogd, het houten balkon is voorzien van middeleeuws aandoende panelen en snijwerk.

De lange gevel met de entree wordt gekenmerkt door de gemetselde borstwering van de stoep, die naar de ingang leidt en een kleinere trapgevel boven de naastgelegen vensteras. De voordeur is een eenvoudige houten deur onder een bovenlicht en een klein venster aan de zijkant. Hierboven onder een plat dak is een bolkozijn. In de andere vensteras is op de begane grond een driedelig kruiskozijn met luiken en op de verdieping, iets verschoven ten opzichte van het kruiskozijn, een eenvoudiger driedelig venster onder een korfboog. Hierboven is een steekkap met een kleine trapgevel.

Tegen de achtergevel is de éénlaags uitbouw geplaatst onder een zadeldak. De toepassing van schoorsteen, vensters en korfbogen dragen bij aan het middeleeuwse uiterlijk.

De andere lange gevel, op het noorden, heeft één groot atelierraam en een kleiner kozijn links daarvan. In de met rode holle pannen gedekte kap zijn twee vlakgedekte dakkapellen opgenomen.

Waardering

De in 1905 door de architect J. London ontworpen schilderswoning is architectuurhistorisch van belang vanwege de schilderachtige wijze waarop in het ontwerp middeleeuwse invloeden zijn verwerkt. Mede daarom is de woning architectuurhistorisch van belang vanwege de plaats in het oeuvre van de architect. Ten slotte is het ontwerp architectuurhistorisch van belang vanwege de kwaliteit van het ontwerp met daarbij de zorgvuldig ontworpen detaillering. De schilderswoning is typologisch van belang vanwege de functie van atelierwoning gecombineerd met de keuze voor een geromantiseerde middeleeuwse bouwstijl. De woning heeft situationele waarde vanwege de beeldbepalende ligging binnen het Aardenhoutspark, op de punt van een wigvormig perceel. De schilderswoning is gaaf in hoofdvorm en op onderdelen.